

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 20. septembrī
(OR. en)

13215/23
ADD 3

ECOFIN 902
FIN 937
UEM 250

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 19. septembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 545 final ANNEX 2
Temats:	PIELIKUMS dokumentam KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI par Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanu: turpinot doties uz priekšu

---

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 545 *final ANNEX 2*.

Pielikumā: COM(2023) 545 *final ANNEX 2*

Briselē, 19.9.2023.
COM(2023) 545 final

ANNEX 2

PIELIKUMS

dokumentam

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI
par Atveseļošanas un noturības mehānisma īstenošanu: turpinot doties uz priekšu

II pielikums — saskaņā ar atvēršanas un noturības mehānismu pieņemto atskaites punktu un mērķrādītāju izpildes atcelšana

Regulas (ES) 2021/241 (“ANM regula”) 24. panta 3. punkta otrajā teikumā ir noteikts: “*Apmierinoši izpildīti starpposma rādītāji un mērķrādītāji nozīmē, ka attiecīgā dalībvalsts nav atcēlusi pasākumus, kas saistīti ar iepriekš apmierinoši izpildītiem starpposma rādītājiem un mērķrādītājiem.*” Šajā piezīmē ir sniegts pamatojums šā noteikuma piemērošanai. Tajā ņemts vērā Eiropas Revīzijas palātas ieteikums¹ un nodrošināta juridiskā skaidrība un pārredzamība attiecībā uz procesu, kas jāievēro atcelšanas gadījumā, nodrošinot ANM nepārtrauktu īstenošanu. Komisija var pārskatīt un grozīt šo metodiku, jo tā apkopo vairāk pieredzes tās piemērošanā.

1. Izpildes atcelšanas tvērums

Atskaites punkta vai mērķrādītāja izpildes atcelšana notiek tad, ja atskaites punktu vai mērķrādītāju, kas iepriekš pareizi uzskatīts par apmierinoši izpildītu (un par ko dalībvalstij ir samaksāts), vairs nevar uzskatīt par apmierinoši izpildītu.

Tā kā regulā ir atsauce uz to, ka “*attiecīgā dalībvalsts*” pasākumus nav atcēlusi, 24. panta 3. punkta otrā teikuma piemērošana attiecas tikai uz atcelšanu, par ko ar savu darbību vai bezdarbību ir atbildīga dalībvalsts². Šī situācija ne vienmēr ir līdzvērtīga situācijai, kad atskaites punkta vai mērķrādītāja izpilde vienkārši tiek pārtraukta. Tāpēc regula neparedz, ka visiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem — lai to izpildi nevarētu uzskatīt par atceltu — ir jābūt pastāvīgi sasniegtiem visā ANM darbības laikā. Ņemot to vērā, atskaites punkta vai mērķrādītāja izpildes atcelšana, kas nav attiecināma uz dalībvalsti, netiek uzskatīta par pamatu ANM regulas 24. panta 3. punkta piemērošanas uzsākšanai³.

Dalībvalsts atbildība var izrietēt no citu valsts iestāžu, publisko struktūru un publisko uzņēmumu, kas nav tikai valdība, darbības vai bezdarbības⁴.

Gadījumi, kas jānošķir no izpildes atcelšanas

---

¹ Īpašais ziņojums Nr. 07/2023 “Komisijas ANM kontroles sistēmas izstrāde”.

² Šādu attiecīgās dalībvalsts rīcības skaidrojumu apstiprina ANM regulas redakcijas citās valodās. Piemēram, franču valodas redakcijā: “*Le fait d'avoir atteint les jalons et cibles de manière satisfaisante présuppose que l'État membre concerné n'a pas annulé les mesures liées aux jalons et cibles précédemment atteints de manière satisfaisante.*”

³ Piemēram, ja dabas katastrofa iznīcina investīcijas infrastruktūrā, lai gan atskaites punkts vai mērķrādītājs vairs nav uzskatāms par apmierinoši izpildītu, šo atcelšanu nav izraisījusi dalībvalsts. Vēl viens piemērs — ja MVU pēc subsīdijas saņemšanas kļūst maksātnespējīgs, šo situāciju nav izraisījusi dalībvalsts darbība vai bezdarbība.

⁴ Piemēram, ja atskaites punkts paredzēja tiesību akta stāšanos spēkā un tika uzskatīts par apmierinoši izpildītu, bet vēlāk tiesa attiecīgo tiesību aktu atceļ, tas uzskatāms par dalībvalsts veiktu atcelšanu, un dalībvalstij būtu ātri jārīkojas, lai nodrošinātu, ka tiek pieņemts jauns tiesību akts, kurā ievērotas attiecīgā atskaites punkta prasības.

Tas, ka dalībvalsts neīsteno turpmākos reformas vai investīciju posmus, *prima facie* neliecina par iepriekš apmierinoši izpildīto atskaites punktu vai mērķrādītāju izpildes atcelšanu, bet var ietekmēt turpmāko atskaites punktu vai mērķrādītāju apmierinošu izpildi.

Reformas vai investīcijas izmaiņas, kas joprojām atbilstu attiecīgā atskaites punkta vai mērķrādītāja prasībām, nav uzskatāmas par atcelšanu. Šajā ziņā elementu izmaiņas, kas nav nepieciešamas, lai apmierinoši izpildītu attiecīgo atskaites punktu vai mērķrādītāju, nevar būt par pamatu tam, lai uzskatītu, ka atskaites punkta vai mērķrādītāja izpilde ir tikusi atcelta.

Gadījumā, ja **Savienības finansiālo interešu aizsardzības pienākuma pārkāpuma rezultātā tīktu atcelta kāda atskaites punkta vai mērķrādītāja izpilde**, dalībvalstij būtu jārīkojas, lai nodrošinātu, ka konkrētais atskaites punkts vai mērķrādītājs joprojām tiek izpildīts. Ja dalībvalsts saprātīgā termiņā šādi nerīkojas, tad šāda nerīkošanās būtu par iemeslu ANM regulas 24. panta 3. punkta otrā teikuma piemērošanai.

Dalībvalsts veikta atskaites punkta vai mērķrādītāja izpildes atcelšana atšķiras no konstatējuma (*ex post*), ka maksājuma pieprasījuma pamatā esošie pierādījumi bijuši nepareizi. Ja Komisija (piemēram, veicot *ex post* revīzijas) konstatē, ka maksājuma pieprasījuma pamatā esošie pierādījumi bijuši nepareizi, tas nozīmē, ka atskaites punktu vai mērķrādītāju vispār nebūtu vajadzējis uzskatīt par apmierinoši izpildītu. Šādos gadījumos atgūšana notiks, pamatojoties uz Finansēšanas nolīguma 19. panta 2. punkta a) apakšpunktu.

izpildes atcelšanas risks

Kaut arī dalībvalsts var atcelt gan investīcijas, gan reformas, risks, ka dalībvalsts būs atbildīga par kāda atskaites punkta / mērķrādītāja izpildes atcelšanu, reformas gadījumā ir lielāks nekā saistībā ar investīcijām. Tiklīdz investīcija ir veikta un novērtēta kā apmierinoši izpildīta, ir maz ticams, ka dalībvalstis veiks pasākumus, lai atceltu šādu investīciju. Tas ir saskaņā ar šā noteikuma sagatavošanas dokumentiem — noteikuma, kas tika ieviests sarunās, lai novērstu reformu atcelšanu⁵.

2. Izpildes atcelšanas gadījumu identificēšanas process

Veicot katra maksājuma pieprasījuma sākotnējo novērtēšanu, Komisija izvērtēs, vai tās rīcībā ir pierādījumi, ka dalībvalsts ir atcēlusi atskaites punktu un mērķrādītāju izpildi. Tas tiks darīts, pamatojoties uz tālāk izklāstīto.

1. *Maksājuma pieprasījums.* Saskaņā ar maksājuma pieprasījuma veidni dalībvalstīm līdz ar katru maksājuma pieprasījumu Komisijai jāapstiprina, ka iepriekš apmierinoši izpildīto atskaites punktu un mērķrādītāju izpilde nav atcelta. Ja dalībvalsts to nav apstiprinājusi (vai ir skaidri apstiprinājusi, ka atskaites punktu un mērķrādītāju izpilde ir tikusi atcelta), Komisija uzsāks turpmāku izmeklēšanu.
2. *Dalībvalstu paziņojumi.* Saskaņā ar darbības kārtības 2.2. punktu dalībvalstīm ir jāinformē Komisija par visām izmaiņām dokumentācijā, kura norādīta saistībā ar

---

⁵ Neatgriezeniskuma princips ir saistīts ar to, ka ANM ir jauna veida mehānisms, kas līdztekus investīcijām finansē dalībvalstu reformas. Jāatzīmē, ka šā noteikuma ieviešanas pamatā ir loģika, ka ANM ietekmes ilgstamība lielā mērā ir atkarīga no reformu īstenošanas turpināšanas, ko, ņemot vērā politikas veidošanas procesa īpatnības un struktūru, dalībvalsts var atcelt, veicot citas pretējas darbības.

verifikācijas mehānismu un uz kuras pamata veikts minētais novērtējums, ja izmaiņas var būtiski ietekmēt minēto novērtējumu vai turpmāko atskaites punktu un mērķrādītāju novērtējumu.

3. *Jebkādi Komisijas iegūti papildu pierādījumi.* Komisija, izmantojot alternatīvus avotus (piemēram, Eiropas pusgada informāciju, ieinteresēto personu sniegtu informāciju vai *ex post* revīzijas), var gūt pierādījumus tam, ka dalībvalsts ir atcēlusi iepriekš apmierinoši izpildīto atskaites punktu un mērķrādītāju izpildi.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, ja dalībvalsts maksājuma pieprasījumā apstiprinās, ka pasākumi, kas saistīti ar iepriekš apmierinoši izpildītiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem, nav atcelti, un Komisijai nebūs pierādījumu par pretējo, tas tiks apstiprināts attiecīgā maksājuma pieprasījuma sākotnējā novērtējumā, ko Komisija iesniedz Ekonomikas un finanšu komitejai.

Ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts saskaņā ar Finansēšanas nolīguma 6. panta 4. punktu *varētu būt* atcēlusi tāda atskaites punkta vai mērķrādītāja izpildi, kas iepriekš tika uzskatīts par apmierinoši izpildītu, Komisija var pieprasīt papildu informāciju un veikt pārbaudes vai kontroles uz vietas, lai noteiktu, vai dalībvalsts ir veikusi šādu atcelšanu.

3. Uz dalībvalsti attiecināmas izpildes atcelšanas sekas

Saskaņā ar ANM regulas 24. panta 3. punktu, ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts ir atcēlusi kādu pasākumu, kas saistīts ar iepriekš apmierinoši izpildītu atskaites punktu vai mērķrādītāju, nevienu turpmāku atskaites punktu vai mērķrādītāju neuzskata par apmierinoši izpildītu, kamēr konkrētais atcelšanas gadījums nav atrisināts.

Dalībvalsts var rīkoties, lai novērstu atskaites punkta vai mērķrādītāja izpildes atcelšanu, veicot pasākumus, kuru mērķis ir nodrošināt, ka atskaites punkta vai mērķrādītāja izpilde atkal tiek uzskatīta par apmierinošu.

Gadījumā, ja dalībvalsts nekādi nerīkojas, Komisija atskaites punkta vai mērķrādītāja izpildes atcelšanas gadījumu risina, grozot Savienības budžetu tā, it kā attiecīgais atskaites punkts vai mērķrādītājs nekad nebūtu ticis uzskatīts par apmierinoši izpildītu.

Komisija saistībā ar izpildes atcelšanu aptur turpmākajos maksājumu pieprasījumos paredzēto līdzekļu izmaksu. Tā rezultātā tiek apturēta un, ja sešu mēnešu laikā netiek veiktas nekādas darbības, samazināta tādas summas izmaksa, kas ir vienāda ar dalībvalsts saņemto summu, kuru var attiecināt uz atcelto atskaites punkta vai mērķrādītāja izpildi. Komisija šim nolūkam izmantos daļējas apturēšanas metodiku, kā izklāstīts II pielikumā *2023. gada 21. februāra paziņojumam "Atveseļošanas un noturības mehānisms: pirmie divi gadi. Unikāls instruments ES zaļās un digitālās pārveides pamatā"*⁶.

Daļējas apturēšanas metodika paredz, ka nolūkā nodrošināt ANM līdzekļu rezultātīvu izmantošanu un aizsargāt Savienības finanšu intereses gadījumā, ja netiek izpildīti ar dalībvalsts revīzijas un kontroles sistēmu saistītie atskaites punkti vai mērķrādītāji, kas bija nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību ANM regulas 22. pantam, tiek apturēts viss maksājums un visi turpmākie periodiskie maksājumi. Saskaņā ar to pašu pieeju, ja atcelšana attiecas uz

---

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0099>

šādiem atskaites punktiem vai mērķrādītājiem, nevienu turpmāku atskaites punktu vai mērķrādītāju neuzskata par apmierinoši izpildītu, kamēr izpildes atcelšana nav novērsta.

4. Tiesiskais regulējums un procedūra uz dalībvalsti attiecināmas izpildes atcelšanas gadījumā

Saskaņā ar ANM regulas 24. panta 3. punktu Komisija, novērtējot turpmākus attiecīgas dalībvalsts iesniegtus maksājumu pieprasījumus, ņems vērā iespējamus izpildes atcelšanas gadījumus.

ANM regulas 24. panta 6. punkts attiecas uz gadījumiem, kad Komisijas sākotnējā novērtējumā konstatēts, ka atskaites punkti un mērķrādītāji nav apmierinoši izpildīti. Šis noteikums ir piemērojams arī tad, ja attiecīgā dalībvalsts ir atcēlusi pasākumus, kas saistīti ar iepriekš apmierinoši izpildītiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem, ņemot vērā, ka arī šajā gadījumā šos atskaites punktus vai mērķrādītājus vairs nevar uzskatīt par apmierinoši izpildītiem.

Tā kā pasākums, kas saistīts ar atskaites punktu vai mērķrādītāju, tiek novērtēts kā tāds, kas vairs nav apmierinoši izpildīts, Komisija ievēro 24. panta 6. punktā noteikto procedūru attiecībā uz negatīvu sākotnējo novērtējumu.

Procedūra

- Vispirms Komisija informē dalībvalsti par to, ka atskaites punkta vai mērķrādītāja izpilde vairs nav uzskatāma par apmierinošu. Dalībvalstij tiks sniegts izsmeļošs paskaidrojums par negatīvā sākotnējā novērtējuma iemesliem. Otrkārt, dalībvalsts mēneša laikā kopš Komisijas novērtējuma pieņemšanas var iesniegt savus apsvērumus. Treškārt, ja attiecīgās dalībvalsts apsvērumi nav pietiekami, lai mainītu negatīvo sākotnējo novērtējumu, Komisija pieņem lēmumu par apturēšanu. Visbeidzot, saskaņā ar 24. panta 6. punkta otro daļu, ja dalībvalsts neatrisina izpildes atcelšanas gadījumu, veicot pasākumus, lai nodrošinātu, ka sešu mēnešu laikā pēc apturēšanas attiecīgo atskaites punktu vai mērķrādītāju var novērtēt kā apmierinoši izpildītu, Komisija saskaņā ar ANM regulas 24. panta 8. punktu veic līdzekļu samazināšanu.
- Lai noteiktu apturamo summu, Komisija, izmantojot daļēja maksājuma metodiku⁷, aprēķina tā atskaites punkta vai mērķrādītāja vērtību, kura izpildi attiecīgā dalībvalsts atcēlusi un kuru tādēļ vairs nevar uzskatīt par apmierinoši izpildītu.
- Vienlaikus Komisija turpina sākotnējo novērtējumu par maksājuma pieprasījuma atskaites punktu un mērķrādītāju apmierinošu izpildi un sniedz savus secinājumus Ekonomikas un finanšu komitejai.
- Pieņemot lēmumu par apturēšanu, Komisija atrisina izpildes atcelšanas gadījumu un nodrošina Savienības budžeta aizsardzību, jo atjauno budžetu tādā stāvoklī, kāds būtu bijis, ja maksājums par atskaites punktu vai mērķrādītāju, kura izpilde ir atcelta, nebūtu veikts. Ņemot vērā, ka pēc apturēšanas dalībvalstij netiek piešķirts finansējums

---

⁷ Saskaņā ar minēto paziņojumu maksimālā vērtība nedrīkst pārsniegt to periodisko maksājumu pilnu summu, kuros ietverti atskaites punkti, kuru izpilde atcelta, izņemot gadījumus, kad nav izpildīti atskaites punkti un mērķrādītāji, kas saistīti ar dalībvalsts kontroles sistēmu.

nevienam atskaites punktam vai mērķrādītājam, kas nav apmierinoši izpildīts, izpildes atcelšanas gadījums tiek uzskatīts par atrisinātu saskaņā ar ANM regulas 24. panta 3. punktu. Pēc tam Komisija varēs novērtēt maksājuma pieprasījuma atskaites punktus un mērķrādītājus un atļaut attiecīgās finanšu iemaksas veikšanu vai aizdevuma daļas izmaksu (neiekļaujot summu, kas tika apturēta izpildes atcelšanas dēļ⁸).

Ar maksājuma pieprasījumu nesaistīta izpildes atcelšana

Ja Komisija uzzina par izpildes atcelšanu, kas nav saistīta ar maksājuma pieprasījumu, Komisijas dienesti negaida līdz nākamā maksājuma pieprasījuma iesniegšanai un nekavējoties iesaistās tehniskā dialogā ar attiecīgo dalībvalsti, lai noskaidrotu, vai notikusi atcelšana. Ja pēc šā tehniskā dialoga sniegtie paskaidrojumi apstiprina, ka pastāv atcelšanas risks, Komisijai būtu rakstiski jāinformē dalībvalsts par to, ka Komisija uzskata, ka (iespējams) notikusi atcelšana, un jāpieprasa dalībvalstij viena mēneša laikā sniegt attiecīgus apsvērumus. Šāds novērtējums ārpus maksājuma pieprasījuma procedūras sniegtu dalībvalstij maksimāli daudz laika atcelšanas gadījuma risināšanai. Šajā saistībā dalībvalstij būtu zināms Komisijas viedoklis, un, ja tā līdz nākamajam maksājuma pieprasījumam neveiktu korektīvus pasākumus, daļa nākamā maksājuma tiktu apturēta saskaņā ar iepriekš minēto procedūru.

---

⁸ Summas vajadzības gadījumā tiks apturētas arī turpmākos maksājumu pieprasījumos, ja kārtējā maksājuma pieprasījuma summa būs mazāka par apturamo vērtību.

Papildinājums — Tiesību normas

ANM regulas 24. panta 3. punkts:

Komisija bez liekas kavēšanās un vēlākais divu mēnešu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas sākotnēji novērtē, vai ir apmierinoši izpildīti attiecīgie starpposma rādītāji un mērķrādītāji, kas izklāstīti 20. panta 1. punktā minētajā Padomes īstenošanas lēmumā. Atskaites punktu un mērķrādītāju apmierinoša izpilde paredz, ka attiecīgā dalībvalsts nav atcēlusi pasākumus, kas saistīti ar iepriekš apmierinoši izpildītajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem.

Finansēšanas nolīguma 6. panta 4. punkts:

Komisija var pieprasīt papildu informāciju un/vai veikt pārbaudes un kontroles uz vietas, lai pārlicinātos par atskaites punktu un mērķrādītāju izpildi, tajā skaitā par iepriekš apmierinoši izpildīto atskaites punktu un mērķrādītāju izpildes neatgriezeniskumu.

Darbības kārtības 2.2. punkts:

(..) Saskaņā ar ANM regulas 24. panta 3. punktu atskaites punktu un mērķrādītāju apmierinoša sasniegšana nozīmē arī, ka attiecīgā dalībvalsts nav atcēlusi pasākumus, kas saistīti ar iepriekš apmierinoši sasniegtajiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem. [Dalībvalsts] paziņo Komisijai par visām izmaiņām dokumentācijā, kura norādīta I pielikumā minētajā verificācijas mehānismā, uz kura pamata tika veikts minētais novērtējums, ja izmaiņas var būtiski ietekmēt minēto novērtējumu vai turpmāko atskaites punktu un mērķrādītāju novērtējumu.

Dalībvalsts maksājuma pieprasījuma vēstule:

Mēs apstiprinām, ka pasākumi, kas saistīti ar iepriekš apmierinoši izpildītiem atskaites punktiem un mērķrādītājiem, nav atcelti.